

ELŐSZÓ

Az itt következő szövegek hosszú folyamat eredményeként, lépésről lépésre jöttek létre a németországi diakóniai intézmények vezetési gyakorlatának átgondolása és újragondolása során. Ez a diakóniai igazgatástól a diakónia alakításáig vezető út kerekén tizenöt évig tartott, és következményeit, hatásait tekintve ma sem zárult le. Máris sok területen megindult a fejlődés következő szakasza, amelynek célja egy olyan Európa, amelyben a diakónia széles körű szerepet játszik. Egy svájci szerző a sovinizmus gyanúja nélkül megengedheti magának azt a megjegyzést, hogy a legutóbbi százötven, elsősorban azonban a háború utáni korszak utolsó ötven évében a protestáns diakónia, és más hangsúlyokkal a katolikus karitás sehol sem virágzott fel oly mértékben, mint Németországban.

Az ennek során nyert tapasztalatokat az időközben Németországban drámai módon megváltozott külső feltételek között is szem előtt kell tartani, és tovább kell fejleszteni. A korszerű menedzselés szempontjai nélkül ezeknek az intézményeknek nincs jövőjük. Ez a felismerés időközben széles körű elismerésre talált.

Ezek a szempontok ugyanakkor a következő években értékes exportcikké is válhatnak a Németország közelségében élő egyházak diakóniai szolgálata számára. A fejlődés helyi adottságokból fakadó különbözőségei ellenére is van mit tanulnunk egymástól. EURÓPA témaköre pedig a diakóniapolitikai törekvések szempontjából is fontos. E tekintetben az összes diakóniai intézmény és szervezet, amelyek mindegyikének megvan a saját története és tradíciója, tanulhat a másiktól. A DIAKÓNIA MENEDZSELÉSÉNEK tematikája az elkövetkezendő évek fejlődése szempontjából igen fontossá fog válni Közép-Európa országai, így mindenekelőtt Lengyelország, Magyarország, Csehország, Szlovákia, a Baltikum országai és az ott élő egyházak számára is.

A következő szövegek számos helyen tanúskodnak a Németországban végbe ment fáradságos, de gyors tanulási folyamatról. Ennek eredményeit az Európa más országaiban működő diakóniai szolgálatok nem vehetik át egy az egyben. A tapasztalatok átvételéhez olyan elmélyülő szomszédi kapcsolatokra, testvériségre, keresztyéni közösségre van szükség, mint amilyen a 19. század folyamán alakult ki. E tekintetben a diakónia saját intézményeinek hosszú történetére tekinthet vissza. Segítőkész találkozások, menedzsmentszemináriumok, a kölcsönös tanácsadás azonban felgyorsíthatja a fejlődést. Ennek előfeltétele a görcsöktől mentes, kölcsönös nyitottság az egymástól nagyon különböző tapasztalatok, tradíciók, fejlődési folyamatok és elgondolások iránt.

Miroslav Danys Detmoldi (Németország) lelképásztor, valamint a közép- és kelet-európai egyházak életének és diakóniájának szakértői kértek fel, hogy állítsam össze a mellékelt szövegeket. Szívesen vállalkoztam rá, abban a reményben, hogy ez lendületet adhat a „nonprofit egyházi intézmények menedzselésének”.

Bethel/Bielefeld, 2001. november

Alfred Jäger

ELŐSZÓ A MÁSODIK KIADÁSHOZ

Ennek a könyvnek első kiadásához, amely most változatlan formában újból megjelentetésre kerül, szerzőként felejthetetlen emlék kapcsol. A tanulmányok kiválasztására és a kézirat összeállítására egy a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen kezdeményezett, addig teljesen ismeretlen képzés, az „Egyházi intézményvezető” posztgraduális tanfolyam indítása adott alkalmat. Ez a kezdeményezés akkor bátor lépés volt az egyetem vezetősége és tanárai, de nem különben a hús beiratkozott hallgató részéről, akik már ekkor jelentős egyházi diakóniai tapasztalatokkal rendelkeztek és elkötelezték magukat a továbbképzésre. Mivel a képzésben többé-kevésbé személyesen is részt vettem, saját szememmel láttam, hogy a képzés négy szemeszterének viszonylag rövid ideje alatt a hallgatók olyan vezetői kompetenciákra tettek szert, amelyek a magyar református egyház és diakónia számára biztosan hasznosíthatók. Ezért fejezhettem ki örömet a helyi püspök, Bölcseki Gusztáv is, mivel a képzés végén olyan menedzsmentképes személyeknek adhatott át diplomát, akik bátran ajánlhatók felelős vezetői pozíciókra. A képzés minden résztvevőjének legkésőbb a tanfolyam végére világossá vált, hogy az egyház és a diakónia működtetéséhez – minél turbulensebb időket élünk, annál inkább – nélkülözhetetlenek a korszerű menedzsmentismeretek.

A könyv újrakiadására a képzés új formában, „Pasztorális tanácsadás és vezetés” címen akkreditált mesterképzésként való meghirdetése és beindítása ad alkalmat. Nagy megtiszteltetés, hogy újra részt vehetek a képzésben oktatóként. Ez a részvétel ugyanakkor elkötelezettséget és hálát is jelent, hiszen a Debreceni Református Hittudományi Egyetem nemrég tiszteletbeli doktori címmel tüntetett ki.

Időközben ez a könyv további hat kelet-európai nyelven is megjelent, hasonló képzési programokhoz kapcsolódva. Mindez jelzi a menedzsmentismeretekre tekintő valós igényt az egyházi nonprofit szervezetekben, de jelzi a továbbtanulás szándékát is e lényeges és kényes területen. Ennek kapcsán az akadémiai képzések és képzőhelyek olyan hálózatszerű kapcsolatrendszere lebeg a szemem előtt, amelyek kölcsönösen gazdagíthatják egymást a speciális problémák és megoldási tapasztalatok megosztása, az oktatók és hallgatók csereprogramja, valamint egymás terveinek és stratégiáinak megismerése, összehangolása által. Ez a folyamat e vízióknak megfelelően már elkezdődött, a debreceni képzés pedig olyan úttörő kezdeményezésnek számít e téren, amelynek példáját reménység szerint sok hasonló lépés fogja követni. Minden tekintetben ígéretes volt a kezdet, ahol olyan személyek is aktív szerepet vállaltak, mint Hézsér Gábor (Bielefeld/Debrecen), akivel több évtizedes barátság kapcsol össze, vagy Miroslav Danys (Detmold), aki a kötet szövegeinek kiadását szorgalmazta és sokrétű egyházi, diakóniai kapcsolatrendszere által Kelet-Európában munkálta ez új gondolatok meghonosítását. Reméljük, hasonlóan eredményes lesz a folytatás is!

St. Gallen, 2008. szeptember

Alfred Jäger